

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1986-1987**

6 OKTOBER 1987

**Voorstel van wet houdende organisatie van de
verkiezing van de burgemeesters door de
gemeenteraden**

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER LUYTEN**

De Commissie heeft dit voorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 19 mei en 11 juni 1987.

De Minister verwijst naar het negatief advies van zijn administratie die gekant is tegen een wijziging van de legale traditie. Persoonlijk maakt hij de reflexie dat men, binnen de logica van de decentralisatie, voorstander zou moeten zijn van de benoeming van de burgemeester door de gemeenteraad.

Persoonlijk is hij ook de mening toegedaan dat het wetsvoorstel ongeveer alle huidige politieke problemen die de centrale overheid nu belagen, zou oplossen. Politiek vindt hij het wetsvoorstel echter niet leefbaar. Hij staat achter het advies van de administratie.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Paque, voorzitter; Cardoen, De Baere, De Kerpel, Doumont, Flagothier, Gillet, J., Lafosse, Langendries, mevr. Maes-Vanrobaeys, de heer Mouton, mevr. Panneels-Van Baelen, de heren Peetermans, Pinoie, Toussaint, Vandenhaute, Vanlerberghe, mevr. Van den Poel-Welkenhuysen, de heren Van Eetvelt, J. en Luyten, rapporteur.

2. Plaatsvervangers : mevr. Buyse, de heer Glibert, mevr. Tyberghien-Vandenbussche en de heer Willemsens.

3. Andere senatoren : de heren Hismans, Lagasse, Trussart en Valkeniers.

R. A 13678*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

366 (1985-1986) : N° 1 : Voorstel van wet.

SENAT DE BELGIQUE**SESSIO:N DE 1986-1987**

6 OCTOBRE 1987

**Proposition de loi organisant l'élection des
bourgmestres par les conseils communaux**

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR
PAR M. LUYTEN**

La Commission a discuté la présente proposition de loi au cours de ses réunions des 19 mai et 11 juin 1987.

Le Ministre renvoie à l'avis négatif de son administration, qui s'oppose à une modification de la tradition légale. Personnellement, il se dit que, dans la logique de la décentralisation, l'on devrait être partisan de la nomination du bourgmestre par le conseil communal.

Toujours pour sa part, il considère que la proposition de loi résoudrait à peu près tous les problèmes politiques actuels qui assaillent l'Etat central. Mais politiquement parlant, il trouve qu'elle n'est pas viable. Il se rallie donc à l'avis de l'administration.

Ont participé aux travaux de la Commission :

1. Membres effectifs : MM. Paque, président; Cardoen, De Baere, De Kerpel, Doumont, Flagothier, Gillet, J., Lafosse, Langendries, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mouton, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Peetermans, Pinoie, Toussaint, Vandenhaute, Vanlerberghe, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Van Eetvelt, J. et Luyten, rapporteur.

2. Membres suppléants : Mme Buyse, M. Glibert, Mme Tyberghien-Vandenbussche et M. Willemsens.

3. Autres sénateurs : MM. Hismans, Lagasse, Trussart et Valkeniers.

R. A 13678*Voir :***Document du Sénat :**

366 (1985-1986) : N° 1 : Proposition de loi.

Een lid wijst erop dat de gerechtelijke functies van de burgemeester het gevolg zijn van zijn benoeming door de Koning. Zo de burgemeester verkozen wordt door de Raad moet er ook een wetswijziging plaatsvinden betreffende de bevoegdheden van de burgemeester. Wie zal de gerechtelijke functies dan waarnemen?

Een lid doet opmerken dat het hiërarchisch hoofd, *in casu* de procureur, de nodige instructies moet geven; de gemeenteraad kan dit niet.

Een ander lid wijst erop dat nu ook als burgemeester wordt voorgedragen, het raadslid dat de meerderheid van zijn collega's achter zich kan scharen.

Een lid verklaart dat in de geest van de regionalisatie een benoeming die niet door de Koning gebeurt, aanvaardbaar is. Wat de koppeling van bepaalde bevoegdheden aan de benoeming betreft, kan het lid hiermee niet akkoord gaan. Men kan zich inderdaad inbeelden dat enerzijds, de burgemeester benoemd wordt door de Koning of, anderzijds, de wet bepaalde bevoegdheden toekent aan een verkozen burgemeester. Hij wijst erop dat de instantie die benoemt niet noodzakelijk bepaalde bevoegdheden moet toekennen; men mag beide problemen niet vermengen.

Een commissaris blijft de mening toegedaan dat een benoeming door de Raad tot gevolg moet hebben dat bepaalde wetten dienen gewijzigd te worden.

Een lid wijst erop dat er niet kan geraakt worden aan de gemeentelijke autonomie en verzet zich dan ook tegen het toekennen van enige macht aan de gewestelijke executieven in deze aangelegenheid.

Een lid is persoonlijk voorstander van het wetsvoorstel. De burgemeester is inderdaad de emanatie van het u. . . versee stemrecht. Op dit ogenblik wordt trouwens de burgemeester ook voorgesteld door de Raad.

De Minister verwijst naar de jaren 1835 waar een meerderheid bestond om de burgemeester en schepenen door de Regering te laten benoemen. Het is geëvolueerd tot een uitsluitende benoeming van de burgemeester. Het is een zeer gevoelige materie. Het is zeer moeilijk om tegen een bepaalde traditie in te gaan. Zo men wenst door te redeneren zou de burgemeester rechtstreeks door de bevolking dienen verkozen te worden.

Een lid wenst te weten waarom artikel 2 een twee derde meerderheid vraagt.

De Minister wijst erop dat in Luxemburg schepenen kunnen ontzet worden uit hun ambt mits een bepaalde meerderheid van de Raadsleden dit stemmen.

Hij verwijst naar artikel 56 van de gemeentewet die de macht in handen geeft van het provinciaal gouvernement dat een schepen kan schorsen voor twee jaar. Hij wijst erop dat de huidige wetgeving niet voorziet dat de gemeenteraad een schepen kan ontslaan; daarom bestaat artikel 56 van de gemeentewet om te kunnen optreden waar een college dit niet kan. Om die reden is hij voorstander van artikel 2.

Un membre souligne que les fonctions judiciaires du bourgmestre découlent de sa nomination par le Roi. Si le bourgmestre est élu par le conseil, une modification de la loi s'impose en ce qui concerne les compétences du bourgmestre. Qui assumera alors les fonctions judiciaires?

Un autre membre fait remarquer que le chef hiérarchique, en l'occurrence le procureur, doit donner les instructions nécessaires; le conseil communal n'y est pas habilité.

Un autre membre encore fait remarquer qu'à l'heure actuelle également, est présenté comme bourgmestre le conseiller qui peut rallier la majorité de ses collègues.

Un commissaire déclare que dans l'esprit de la régionalisation, on peut admettre que la nomination n'est pas faite par le Roi. Pour ce qui est de lier la nomination à certaines compétences, il ne peut marquer son accord. L'on peut effectivement s'imaginer que, d'une part, le bourgmestre est nommé par le Roi ou que, d'autre part, la loi accorde certaines compétences au bourgmestre élu. Il signale que l'autorité procédant à la nomination ne doit pas nécessairement accorder certaines compétences: il ne faut pas confondre les deux problèmes.

Un membre reste convaincu que la nomination par le conseil entraîne la nécessité de modifier certaines lois.

Un autre membre souligne qu'on ne peut porter atteinte à l'autonomie communale, et c'est la raison pour laquelle il s'oppose à l'octroi du moindre pouvoir aux exécutifs régionaux en cette matière.

Un commissaire est personnellement partisan de la proposition de loi. En effet, le bourgmestre est l'émanation du suffrage universel. Du reste, il est aussi proposé par le conseil à l'heure actuelle.

Le Ministre rappelle les années 1835, lorsqu'il y avait une majorité en faveur de la nomination du bourgmestre et des échevins par le gouvernement. Cette situation a évolué dans le sens d'une nomination exclusive du bourgmestre. Il s'agit d'une matière fort délicate. Il est très difficile de contrecarrer une tradition déterminée. Si l'on veut poursuivre le raisonnement jusqu'au bout, le bourgmestre devrait être élu directement par la population.

Un commissaire désire savoir pourquoi l'article 2 exige une majorité des deux tiers.

Le Ministre fait remarquer qu'au Luxembourg, les échevins peuvent être démis de leurs fonctions si une majorité déterminée des conseillers vote dans ce sens.

Il renvoie à l'article 56 de la loi communale, qui investit le gouvernement provincial du pouvoir de suspendre un échevin pour une durée de deux ans. Il signale que la législation actuelle ne prévoit pas de possibilité, pour le conseil communal, de démettre un échevin de ses fonctions; la raison d'être de l'article 56 de la loi communale est de créer une possibilité d'action là où une autorité ne la possède pas. C'est pourquoi il est partisan de l'article 2.

Een lid wijst erop dat de burgemeester de macht heeft om samen met het college een aantal bevoegdheden te ontnemen aan een schepen.

De Minister wijst erop dat in dat geval de schepen verder aanwezig kan zijn op alle collegevergaderingen en alle raadsdelingen kan volgen.

Een commissaris beaamt dat de schepen inderdaad niet kan ontslagen worden.

Een lid wijst erop dat een gewone meerderheid de bevoegdheden van een bepaalde schepen kan ontnemen.

Een ander lid verwijst naar de stad Luik waar een schepen al zijn materiele infrastructuur ontnomen werd: in welke mate kan deze schepen, in een stad zoals Luik, zijn functies nog uitoefenen?

Een commissaris verwijst naar de orangistische meerderheden die op een bepaald ogenblik werden verkozen; meerdere malen werden deze verkiezingen verbroken.

Het lid verwijst eveneens naar het decreet dat een adviesrecht geeft aan de Vlaamse Executieve. Hij zou het wetsvoorstel kunnen steunen als de toezienende overheid de Vlaamse of de Waalse regering zou zijn. Hij kan akkoord gaan met het wetsvoorstel als de voogdijoverheid een schending van de volkssoevereiniteit kan corrigeren.

Een intervenant wijst erop dat de burgemeester de meerderheid van de kiezers moet vertegenwoordigen alsmede de meerderheid van de raadsleden. Hij wenst te weten waarom de burgemeester moet gekozen worden binnen de Raad.

Een lid is de mening toegedaan dat het wetsvoorstel een brede gedachtenwisseling veronderstelt over de werking van onze instellingen. Hij heeft de indruk dat het statuut van de burgemeester, omwille van zijn politiebevoegdheid en omwille van zijn benoeming door een hogere autoriteit, een groter aureool heeft dan deze van een burgemeester in Frankrijk.

Wat de benoeming van een burgemeester buiten de Raad betreft, wijst hij erop dat de huidige wetgeving geen totale autonomie van de centrale overheid toelaat, aangezien deze moet beschikken over het eensluidend advies van de bestedige deputatie.

Een lid is de mening toegedaan dat bij gelijkheid van stemmen niet de oudste dient verkozen te worden maar wel het lid met de grootste anciënniteit.

De Minister maakt een vergelijking met de toestand van de burgemeester in Frankrijk (zie bijlage).

Een lid heeft bij dit voorstel van wet volgende bedenkingen:

1. De indieners zijn van oordeel dat de benoeming van de burgemeester door de Koning niet meer beantwoordt aan de hedendaagse werkelijkheid.

Het wetsontwerp tot wijziging van artikel 2 van de gemeentewet dat door de Senaatscommissie eenparig werd aangenomen, ondertussen wet geworden (*Belgisch Staatsblad*

Un membre fait remarquer que le bourgmestre peut, conjointement avec le collège, retirer un certain nombre de compétences à un échevin.

Le Ministre souligne que dans ce cas, l'échevin peut continuer à assister à toutes les réunions du collège et suivre toutes les délibérations.

Un commissaire marque son accord sur le fait que l'échevin ne peut être démis de ses fonctions.

Un membre fait observer qu'une majorité simple peut retirer ses compétences à un échevin déterminé.

Un autre membre se réfère au cas de la ville de Liège, où un échevin a été privé de toute son infrastructure matérielle: dans quelle mesure peut-il encore, dans une ville comme Liège, exercer ses fonctions?

Un commissaire se réfère aux majorités orangistes qui ont été élues à une certaine époque; ces élections ont été, à plusieurs reprises, annulées.

Il renvoie également au décret qui donne un droit d'avis à l'Exécutif flamand. Il pourrait soutenir la proposition de loi si l'autorité de tutelle était l'Exécutif wallon ou flamand. Il pourrait aussi la soutenir si l'autorité de tutelle pouvait corriger une atteinte à la souveraineté nationale.

Un intervenant signale que le bourgmestre doit représenter la majorité des électeurs ainsi que la majorité des membres du conseil. Il voudrait savoir pourquoi le bourgmestre doit être choisi au sein du conseil.

Un membre estime que la proposition de loi suppose un large échange de vues sur le fonctionnement de nos institutions. Il a l'impression que le statut de notre bourgmestre est plus auréolé que celui du maire français, en raison de sa compétence de police et de sa nomination par une autorité supérieure.

Quant à la nomination d'un bourgmestre en dehors du conseil, il fait remarquer que la législation actuelle ne permet pas une autonomie complète du pouvoir central, étant donné que celui-ci doit agir sur l'avis conforme de la députation permanente.

Un commissaire pense qu'il ne faut pas, à parité de voix, choisir le membre le plus âgé, mais celui ayant le plus d'ancienneté.

Le Ministre expose à titre comparatif la situation du maire en France (voir l'annexe).

Un membre estime que cette proposition de loi appelle certaines remarques:

1. Les auteurs considèrent que la nomination du bourgmestre par le Roi ne représente plus la réalité moderne.

Le projet de loi modifiant l'article 2 de la loi communale que la Commission sénatoriale a adopté à l'unanimité, devenu entre-temps la loi du 2 juin 1987 modifiant l'article 2

van 11 juli 1987): wet van 2 juni 1987 tot wijziging van artikel 2 van de gemeentewet, heeft deze werkelijkheid reeds erkend door de voordracht van de kandidaat-burgemeesters door de gemeenteraad te institutionaliseren, zodat de wettekst beter aansluit op wat in de praktijk constant wordt gedaan.

Men kan dus zeggen dat reeds is tegemoetgekomen aan de wensen van de auteurs van het wetsvoorstel.

2. Het voorstel creëert een nieuwe mogelijkheid tot schorsing of afzetting van de burgemeester of de schepenen door die bevoegdheid ook aan de gemeenteraad zelf toe te kennen. Men stelt dus het volgende vast :

— a) die nieuwe mogelijkheid tot schorsing of afzetting wordt ingesteld zonder dat men terzelfder tijd de handelingsbevoegdheid van de Koning of van de provinciegouverneur ter zake heeft opgeheven. Men breidt dus de mogelijkheden tot schorsing of afzetting uit, wat niet zal bijdragen tot het scheppen van een sfeer van stabiliteit en van gezond vertrouwen in het gemeentelijk beleid;

— b) het aantal gronden voor de schorsing of de afzetting wordt schier eindeloos aangezien ze in de voorgestelde tekst niet worden opgesomd. De gemeenteraad kan dus schorsen of afzetten om heel andere redenen dan kennelijk wangedrag of grove nalatigheid, momenteel de enige redenen krachtens welke de Koning of de gouverneur een dergelijke maatregel mogen nemen. Men zou die maatregel dus kunnen nemen om zuiver politieke beweegredenen;

— c) de voorgestelde tekst maakt het de raad mogelijk om op te treden met een twee derde meerderheid. De tekst gaat dus geheel in tegen het wetsontwerp tot wijziging van artikel 2 van de gemeentewet dat reeds eenparig werd aangenomen door de Commissie. Deze laatste tekst bepaalt dat de voordracht van een kandidaat-burgemeester alle verkozenen van een lijst bindt zodra ze ondertekend is door de meerderheid van die lijst; het ontwerp wil dus een einde maken aan het verschijnsel van de politieke overlopers door te zorgen dat zij niet worden beloond. De voorgestelde tekst die het mogelijk maakt de burgemeester te schorsen of af te zetten met een tweederdemeerderheid zou het overlopen echter kunnen doen toenemen. De kans bestaat immers dat een aantal leden van de meerderheid aansluiten bij de oppositie om een tweederdemeerderheid te vormen en de zittende burgemeester af te zetten om louter politieke redenen. Het gevaar bestaat dan ook in de gemeenten een sfeer van politieke onstabiliteit wordt geschapen.

Het lid is tenslotte van oordeel dat het voorstel met veel terughoudendheid en scepticisme moet worden bejegend.

Een senator verwijst naar de toelichting van het voorstel. Hij doet opmerken dat het voorstel nog verder gaat dan het door de Commissie pas aangenomen voorstel tot wijziging van artikel 2 van het Gemeentewet.

Bovendien doet hij opmerken dat de voorgestelde hervorming als gevolg heeft de benoemingsbevoegdheid van de Koning, evenals de bevoegdheid van de burgemeester of een schepenen te schorsen, dan wel af te zetten, aan de Raad over te

de la loi communale (*Moniteur belge* du 11 juillet 1987) a déjà reconnu cette réalité en institutionnalisant la présentation des candidats bourgmestres par le conseil communal afin de faire mieux coïncider le texte légal avec la pratique constante réelle.

On peut donc dire que la préoccupation des auteurs de la proposition a déjà trouvé ainsi une réponse.

2. La proposition crée une faculté supplémentaire de suspension ou de révocation du bourgmestre ou des échevins en accordant semblable pouvoir au conseil communal lui-même. Ainsi, l'on doit constater que :

— a) cette possibilité nouvelle de suspension ou de révocation est créée sans que l'on ait pour autant supprimé le pouvoir d'action du Roi ou du gouverneur de province en la matière. On multiplie donc les possibilités de suspension ou de révocation, ce qui n'est pas de nature à créer un climat de stabilité et de saine confiance dans la gestion communale;

— b) les causes mêmes de suspension ou de révocation sont ouvertes sans la moindre limite puisque le texte proposé ne les précise pas. Le conseil communal peut donc suspendre ou révoquer pour de tout autres motifs que l'inconduite notoire ou la négligence grave, qui seules actuellement autorisent le Roi ou le gouverneur à prendre semblable mesure. Celle-ci pourra dès lors intervenir pour des motifs purement politiques;

— c) le texte proposé permet au conseil d'agir à la majorité des deux tiers. En fait, le texte est ainsi parfaitement contradictoire avec le projet de loi modifiant l'article 2 de la loi communale qui a déjà été adopté à l'unanimité par la Commission. Ce dernier texte prévoit que la présentation d'un candidat bourgmestre lie l'ensemble des élus d'une liste à partir du moment où elle est signée par la majorité d'entre eux; il a donc pour but de mettre un terme aux transfuges politiques en évitant que ces pratiques soient récompensées. Or, le texte proposé, qui permet la suspension ou la révocation d'un bourgmestre par une majorité des deux tiers, risque au contraire de favoriser les transfuges en permettant à certains membres de la majorité de rejoindre les rangs de l'opposition pour former un groupe des deux tiers et révoquer le bourgmestre en place sans raison autre que purement politique. On risque donc ainsi de s'installer dans un climat de grande instabilité politique communale.

En conclusion, il lui semble que la proposition est à considérer avec beaucoup de réticence et de scepticisme.

Un sénateur se réfère aux développements de la proposition. Il fait remarquer qu'elle va encore plus loin que le projet de loi modifiant l'article 2 de la loi communale, récemment adopté par la Commission.

En outre, il souligne que la réforme proposée débouche sur le transfert au conseil du pouvoir de nomination par le Roi, de même que du pouvoir de suspension et de révocation de bourgmestre ou d'un échevin. Le transfert ne multiplie donc

dragen. Dit verhoogt dus niet het aantal mogelijkheden van schorsing of afzettingen. Het zou eventueel wel om politieke redenen kunnen gebeuren maar hij denkt dat het gevaar niet groter is in dit systeem dan anders.

Het laatste voorstel in deze zin werd in 1836 ingediend door de heer Gendebien. Het werd verworpen met twee derde van de stemmen omwille van wantrouwen ten overstaan van de gemeenteraadsleden.

Die argumenten gelden vandaag niet meer.

De vorige spreker denkt dat de indieners van het voorstel nogal naïf zijn en zonder gemeentelijke ervaring. Tegenover de Regeringsinstabiliteit moet er een beheersstabiliteit bestaan op het vlak van de gemeente voor zes jaar, zelfs wanneer de toestand niet ideaal is.

Twee leden vinden het beter niets te veranderen. Het zou meer moeilijkheden aanbrengen dan er nu bestaan.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

De indieners van het voorstel dienen volgende amendementen in :

Op artikel 1

Het tweede, derde en vierde lid van artikel 2, zoals voorgesteld door dit artikel, te vervangen door de twee volgende leden :

« De burgemeester wordt door de raad uit zijn midden gekozen. De gekozen gemeenteraadsleden kunnen kandidaten voordragen voor die verkiezing. Een gedagtekende voordracht moet daartoe aan de voorzitter van de raad ter hand worden gesteld ten laatste drie dagen vóór de raadszitting die de verkiezing van de burgemeester als agendapunt heeft. Om ontvankelijk te zijn moet elke voordracht ten minste ondertekend zijn door een meerderheid van gekozenen van de lijst van de voorgedragen kandidaat-burgemeester. Indien de lijst van de kandidaat-burgemeester slechts twee gekozenen telt, is de handtekening van één van hen voldoende opdat aan de vorige bepaling zou zijn voldaan. Niemand kan voor dezelfde verkiezing meer dan één voordracht ondertekenen. De verkiezing geschiedt bij geheime stemming en bij volstrekte meerderheid. Indien maar één kandidaat is voorgedragen voor het ambt van burgemeester, geschiedt er slechts één stemming; in alle andere gevallen en indien na twee stemmen geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, geschiedt herstemming over de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald; staken de stemmen bij de herstemming, dan is de oudste in jaren gekozen.

De schepenen worden door de raad uit zijn midden gekozen. De gekozen gemeenteraadsleden kunnen kandidaten voordragen voor die verkiezing. Een gedagtekende voordracht moet, voor elk schepenambt, aan de voorzitter van de raad ter hand worden gesteld ten laatste drie dagen voor de raadszitting die de verkiezing van één of meer schepenen als agendapunt heeft. Om ontvankelijk te zijn, moet de voordracht ten minste ondertekend zijn door een meerderheid

pas les possibilités de suspension ou de révocation. Certes, la suspension et la révocation pourraient éventuellement se faire pour des raisons politiques, mais il pense que le risque n'est pas plus grand dans ce système qu'autrement.

La dernière proposition allant dans ce sens fut déposée en 1836 par M. Gendebien. Elle fut rejetée par deux tiers des voix en raison de la méfiance manifestée à l'égard des membres du conseil communal.

Cet argument n'est plus valable aujourd'hui.

Le préopinant pense que les auteurs de la proposition de loi sont assez naïfs et manquent d'expérience sur le plan communal. Face à l'instabilité gouvernementale, il faut qu'il y ait une stabilité de la gestion communale pendant six ans, même lorsque la situation n'est pas idéale.

Deux membres préfèrent n'apporter aucune modification, pour ne pas compliquer la situation actuelle.

DISCUSSION DES ARTICLES

Les auteurs de la proposition déposent les amendements suivants :

A l'article 1er

Remplacer les deuxième, troisième et quatrième alinéas de l'article 2 proposé par cet article, par les deux alinéas suivants :

« Le bourgmestre est élu par le conseil, en son sein. Les élus au conseil peuvent présenter des candidats en vue de cette élection. Un acte de présentation daté doit être déposé, à cet effet, entre les mains du président du conseil, au plus tard trois jours avant la séance du conseil à l'ordre du jour de laquelle figure l'élection du bourgmestre. Pour être recevable, chaque acte de présentation doit être signé au moins par une majorité des élus de la liste du candidat bourgmestre présenté. Si la liste sur laquelle figure le candidat bourgmestre ne compte que deux élus, la signature d'un seul d'entre eux suffit pour que la disposition qui précède soit respectée. Nul ne peut signer plus d'un acte de présentation en vue d'une même élection. L'élection a lieu au scrutin secret et à la majorité absolue. Si un seul candidat a été présenté pour le mandat de bourgmestre à conférer, il est procédé à un seul tour de scrutin; dans tous les autres cas et si aucun candidat n'a obtenu la majorité après deux scrutins, il est procédé au ballottage entre les deux candidats qui ont obtenu le plus de voix; en cas de parité au ballottage, le plus âgé l'emporte.

Les échevins sont élus par le conseil, en son sein. Les élus au conseil peuvent présenter des candidats en vue de cette élection. Un acte de présentation daté doit, pour chaque mandat d'échevin, être déposé, à cet effet, entre les mains du président du conseil, au plus tard trois jours avant la séance du conseil à l'ordre du jour de laquelle figure l'élection d'un ou plusieurs échevins. Pour être recevables, les actes de présentation doivent être signés au moins par une

van gekozenen van de lijst van de voorgedragen kandidaat. Indien de lijst van de kandidaat: schepenen slechts twee gekozenen telt, is de handtekening van één van hen voldoende opdat aan de vorige bepaling zou zijn voldaan. Behalve bij overlijden van een voorgedragen kandidaat of wanneer een voorgedragen kandidaat afstand doet van zijn mandaat van gemeenteraadslid, kan niemand meer dan één voordracht ondertekenen voor hetzelfde schepenenambt. Indien er te weinig schriftelijk voorgedragen kandidaturen zijn om een voltallig schepencollege samen te stellen, kunnen kandidaten mondeling worden voorgedragen tijdens de raadszitting. De verkiezing geschiedt bij geheime stemming en bij volstrekte meerderheid door zoveel afzonderlijke stemmingen als er schepenen te kiezen zijn; de rang van de schepenen wordt bepaald door de volgorde van de stemmingen. Indien maar één kandidaat is voorgedragen voor het schepenenambt, geschiedt er slechts één stemming; in alle andere gevallen en indien na twee stemmingen geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, geschiedt herstemming over de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald; staken de stemmen bij de herstemming, dan is de oudste in jaren gekozen. »

Op artikel 2

De inleidende zin van dit artikel te vervangen als volgt :

« Artikel 56 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt : »

De amendementen, de artikelen en het geheel van het voorstel van wet worden verworpen met 14 stemmen tegen 1 stem, bij 2 onthoudingen.

Het verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

De Rapporteur,
W. LUYTEN.

De Voorzitter,
G. PAQUE.

majorité des élus de la liste du candidat présenté. Si la liste sur laquelle figure le candidat échevin ne compte que deux élus, la signature d'un seul d'entre eux suffit pour que la disposition qui précède soit respectée. Sauf en cas de décès d'un candidat présenté ou de renonciation au mandat de conseiller communal par un tel candidat, nul ne peut signer plus d'un acte de présentation pour un même mandat d'échevin. Si les candidatures présentées par écrit ne suffisent pas à constituer entièrement le collège échevinal, des candidats peuvent être présentés de vive voix en séance. L'élection a lieu au scrutin secret et à la majorité absolue, par autant de scrutins séparés qu'il y a d'échevins à élire; le rang des échevins est déterminé par l'ordre des scrutins. Si un seul candidat a été présenté pour un mandat d'échevin à conférer, il est procédé à un seul tour de scrutin; dans tous les autres cas et si aucun candidat n'a obtenu la majorité après deux scrutins, il est procédé au ballottage entre les deux candidats qui ont obtenu le plus de voix; en cas de parité au ballottage, le plus âgé l'emporte. »

A l'article 2

Remplacer la phrase liminaire de cet article par ce qui suit :

« L'article 56 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes : »

Les amendements, les articles et l'ensemble de la proposition de loi ont été rejetés par 14 voix contre 1 et 2 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 15 membres présents.

Le Rapporteur,
W. LUYTEN.

Le Président,
G. PAQUE.

BIJLAGE

ANNEXE

De burgemeester in Frankrijk (*).

Le maire en France (*).

1. Benoeming

1. Désignation

*Verkiezing**Election*

Sedert 1882 wordt de burgemeester verkozen door en uit de gemeenteraad, voor de duur van het mandaat van deze raad.

Depuis 1882, le maire est élu par le conseil municipal parmi ses membres pour la durée des pouvoirs de ce conseil.

De verkiezing heeft normalerwijze plaats tijdens de eerste vergadering die volgt op de vernieuwing van de raad, of op de ambtsverlating van de voorgaande burgemeester, indien zijn ambt voortijdig een einde neemt.

L'élection a lieu normalement à la première séance qui suit le renouvellement du conseil ou la sortie de charge du maire précédent si ses fonctions prennent fin de façon prématurée.

*Stemming**Scrutin*

Indien in twee opeenvolgende stembeurten niemand bij volstrekte meerderheid van stemmen (de helft van de stemmen plus een) wordt verkozen, is degene die na de derde stembeurt de betreffende meerderheid behaalt, gekozen.

Si deux tours de scrutin successifs ne permettent pas d'aboutir à une élection à la majorité absolue (moitié des votants plus un), l'élection est acquise, au troisième tour, à la majorité relative.

*Plaatsvervanging**Suppléance*

Indien de burgemeester verhinderd is, wordt in zijn vervanging voorzien door de adjunct, aangewezen volgens de rangorde van de lijst. De benoeming en het statuut van de adjuncten zijn onderworpen aan de regels die toepasselijk zijn op de burgemeester.

En cas de dissolution du conseil municipal par le gouverneur par l'adjoint désigné par l'ordre du tableau. La désignation et le statut des adjoints sont régis par les règles applicables au maire.

*Ontbinding**Dissolution*

In geval van ontbinding van de gemeenteraad door de Regering doet de burgemeester afstand van zijn ambt ten gunste van een bijzondere afvaardiging die er mee belast is de gemeente tijdelijk te besturen.

En cas de dissolution du Conseil municipal par le Gouvernement, le maire abandonne sa fonction au profit d'une délégation spéciale chargée d'administrer provisoirement la commune.

2. Tuchtstatuut

2. Statut disciplinaire

*Tucht**Discipline*

De burgemeester is onderworpen aan de tuchtrechterlijke macht van de Regering.

Le maire est soumis au pouvoir disciplinaire du gouvernement.

Aan de uitoefening van deze macht zijn een aantal procedurewaarborgen verbonden. Aan de burgemeester kan geen enkele sanctie opgelegd worden zonder dat hij vooraf gehoord werd inzake zijn verdediging, of uitgenodigd werd om schriftelijk uitleg te geven aangaande de hem ten laste gelegde feiten.

L'exercice de ce pouvoir est entouré de certaines garanties de procédure. Le maire ne peut être l'objet d'aucune sanction sans avoir été au préalable entendu dans sa défense ou invité à fournir les explications écrites sur les faits qu'on lui reproche.

Onder dit voorbehoud kan de burgemeester door de prefect geschorst worden in zijn ambt voor de duur van een maand. De schorsing kan door de Minister van Binnenlandse Zaken op drie maand gebracht worden, en de afzetting kan worden uitgesproken bij gemotiveerd decreet.

Sous ces réserves, le maire peut être suspendu de ses fonctions pour la durée d'un mois par le préfet. La suspension peut être portée à trois mois par le ministre de l'Intérieur, et la révocation peut être prononcée par un décret motivé.

(*) Nota opgesteld door het kabinet van de Minister van Binnenlandse Zaken, Openbaar Ambt en Decentralisatie.

(*) Note rédigée par le cabinet du ministre de l'Intérieur, de la Fonction publique et de la Décentralisation.

De burgemeester tegen wie een afzettingsmaatregel is genomen kan niet herkozen worden voordat een jaar verlopen is.

Het opzeggen van vertrouwen

De gemeenteraad kan de burgemeester niet ten val brengen.

Ongewijfeld zal, indien de burgemeester in voortdurende onenigheid is met de meerderheid van zijn gemeenteraad, het besturen van de gemeente in feite bijna onmogelijk worden, en vroeg of laat zal de burgemeester ertoe gedreven worden ontslag te nemen, ofwel zal de Regering de ontbinding van de gemeenteraad uitspreken, zodat terzelfder tijd de burgemeester en de gemeenteraad hun bevoegdheid zullen verliezen, en de kiezers van de gemeente het geschil zullen beslechten; juridisch gezien is de burgemeester echter niet verantwoordelijk aan de gemeenteraad.

3. Bevoegdheden

De burgemeester bezit de dubbele hoedanigheid van ambtenaar van de Staat en ambtenaar van de gemeente.

Staat

De burgemeester, ambtenaar van de Staat, is in algemene zin belast met het bekendmaken en het uitvoeren van de wetten en de bevorderingen, en met het uitvoeren van de maatregelen van algemene veiligheid. Hij is ambtenaar van de burgerlijke stand, en in zekere mate ook officier van gerechtelijke politie.

Gemeente

De burgemeester, ambtenaar van de gemeente, heeft eigen bevoegdheden, alsook bevoegdheden die uitgeoefend worden in samenwerking met de gemeenteraad.

Er dient te worden opgemerkt dat de burgemeester persoonlijk belast is met de gemeentepolitie; voor deze taak is de gemeenteraad niet bevoegd.

Le maire qui a fait l'objet d'une mesure de révocation ne peut être réélu avant un an.

Défiance

Le Conseil municipal ne peut pas renverser le maire.

Sans doute, si le maire est en désaccord constant avec la majorité de son conseil municipal, l'administration de la commune deviendra pratiquement presque impossible et tôt ou tard le maire sera acculé à la démission, ou bien le gouvernement prononcera la dissolution du conseil municipal, de sorte qu'à la fois le maire et le conseil municipal perdront leurs pouvoirs, et que les électeurs de la commune trancheront le différend entre eux; mais, juridiquement, le maire n'est pas responsable devant le Conseil municipal.

3. Attributions

Le maire possède la double qualité d'agent de l'Etat et d'agent de la commune.

Etat

Le maire, agent de l'Etat, est, de façon générale, chargé de la publication et de l'exécution des lois et règlements, et de l'exécution des mesures de sûreté générale. Il est officier d'état civil et, dans certaines limites, officier de police judiciaire.

Commune

Le maire, agent de la commune, a des attributions qui lui sont propres et d'autres qui s'exercent en liaison avec le Conseil municipal.

On notera que le maire est personnellement chargé de la police municipale, pour l'exercice de laquelle le Conseil municipal n'est pas compétent.